

Han var en sæporeget personlighet, slett ingen standardoffiser. Middels høy, slank, mørk, med skarpe ansiktstrkk og skarpe øyner. Hissig gemytt, villmann og "draufgänger". Den tiden vi lå som reserve i Russland rundt nyttår -14 var det vel knapt en mann i bataljonen, fra kompanisjef til menig, som ikke skalv i knærene når Vogt nærmet seg. Når han brukte seg, og det var ofte, var det med full lydstyrke. Det var ellers vanlig kutyme at en befalingsmann ikke ble irettesatt i påhør av sine underordnede, men han tok ingenting for å overhøvele en troppfører eller kompanisjef foran oppstilt kompani. Dette var under øvelse, etter at kampene begynte, **hårte** jeg aldri at han brukte høyere stemme enn nødvendig for å bli hørt, hvilket jo kunne være svært forskjellig etter forholdene. Kaldblodig, dødsforakt, jeg har jo fortalt om angrepet han ledet den 17. 1. En **betegnende** episode: (jeg har bare hørt det fortalt, men tror den er korrekt,) Under et ærend ved trosset (depot og kjøkkenområdet) oppdaget han fire soldater som ikke hadde noe der å gjøre. De hadde vært med å transportere sårede tilbake, og falt for fristelsen til å slappe av i sikkerhet, overnattet der istedet for å dra frem til linjene igjen. Dette var jo en alvorlig sak, en "korrekt" offiser ville vel ha innrapportert det, med krigsrett og straff som resultat. Vogt gjorde den på sin måte, beordret dem på linje, og ga dem etter tur et ordentlig knyttneveslag i ansiktet, og beordret dem frem igjen. Ferdig med det. Det var jo strengt forbudt å slå en underordnet, like straffbart som å slå en overordnet, men for de fire var nok Vogts metode bedre, og det sparte tid, episoden ble fortalt med respekt, selv om vi visste den var helt ureglementær. Han var hard, forlangte full innsats, men var like hard mot seg selv.

Jeg husker godt at det ble fortalt at han tidligere hadde fått sin grad nedsatt (eller forfrmmingsperre) fordi han skulle ha fiket til en høyere offiser. Med hans gemytt (med noen drammer var han visst enda hissigere) tror jeg nok det kan stemme. Utmerket med Ridderkorset allerede i vestfelttoget (Frankrike 1940) som fenrik (Ustuf.) og troppfører, og i hard innsats i de følgende år, at han var såret 7-8 ganger viser jo det, dessuten dyktig og pågående offiser som komp. og bataljonssjef, skulle egentlig tilsi en høyere grad i 43-44. At noen disiplinærstraff ikke er å finne i hans personalakter kan ha en naturlig forklaring. En særegenhet i reglene for disiplinærstraffer i Waffen-SS. (Jeg vet ikke om det også gjaldt ellerg i det tyske militæret. Men kunne med fordel ha blitt innført i norsk sivil straffere, for å ta et sidesprang.) Hvis en var blitt ilagt en disiplinærstraff, (ikke å forveksle med krigsrettsdomm det var noe helt annet) og dermed også automatisk permisjonssperre, begynte samtidig en tids-termin som kaltes "Tilgungszeit" (slettingstid.) Etter denne tiden,

John Sandskred:

fra endel måneder til flere år avhengig av straffen, og hvis en ikke hadde pådratt seg noen ny straff, ble straffeopptegnelsen fjernet fra rullebladet. Det ble ikke strøket, men arket fjernet og erstattet med nyskrevet ark, det gamle makulert, slik at ingen etterpå skulle kunne se et vedkommende hadde vært straffet. Startet altså med rent rulleblad. Hensikten var selvsagt at det skulle ha oppdragende og inspirerende virkning. Det var på Tølz vi fikk denne informasjonen om disiplinærreglementet. (Strafferammen spendte over fra mild og streng reprimande via kakebu, til gradsnedsettelse (dvs. et eller flere trinn ned, men ikke helt til menig,) degradering, (etter tysk terminologi ned til menig,) og som den aller strengeste eksklusjon. Som iallfall for tyske borgere i krigstid selvsagt ikke innebar at en ble fritatt fra krigstjeneste, men da i andre avdelinger. I de avdelinger jeg tilhørte kan jeg ikke huske ilagt strengere straff enn noen dagers kakebu. Dette ble et langt sidesprang.)

Permisjonssperren, og jeg tror også "der Tilgungszeit" kunne forkortes ved særlig god innsats, som særlig tapper frontinnsats.

Fritz Vogt ble senere, i Ungarn i "nye" I.Btl. "Norge" forfremmet til Sturmbannführer (major) og dekorert med Ekeløvet til jernkorsets ridderkors. Han var født 17. 3. 1913, og falt 3. 4. 1945. Begravet på krigskirkegården ved senralkirkegården i Graz i Østerrike. Som alle de andre gravene der, og andre krigsgravfelt jeg har sett i Østerrike, ligger det to under hvert kors. Vogt deler grav med en menig soldat, noe jeg finner nesten symbolsk og på en måte vakkert: I døden er alle like.

Jeg hadde som vanlig Sturmman ingen direkte kontakt med Vogt. Jarle Saurasnet var Vogts sjåffør en tid i Kroatia og Russland, og har fortalt mange episoder som bekrefter bildet av en besluttsom, rådsnar og også impulsiv "villmann", som også var svært real mot sine nærmeste karer. Jon Sem, som døde for noen år siden, var som "funker" (sambandsmann) i Vogts stab i Ungarn i svært nær kontakt med ham. Jeg var sammen med Sem en tid i krigsfangeleir i Italia, og han fortalte mye om ham, bl.a. at han ved minst en anledning hadde anfordret tung artilleriild på eget standpunkt, da "Btl.gefechstand" var omringet av russiske panserstyrker, og dermed fått slått dem tilbake. Jeg husker dessverre få enkeltheter av det Sem fortalte i 1945.

Noen ord om Hstuf. Fechner. Da restene av I.Btl. "Norge" først i februar 44 gikk opp i III.Btl. Ble han for en tid kp.sjef i 10.Kp. og altså min kompanisjef. På min 13-årsdag, 5.2. oppsøkte jeg sjefsbunkerens, og i anledning dagen fikk jeg en flaske som presang. Jeg søkte da om permisjon på grunn av min brors død, og han lofte meg det, såsnart tillatelser ble gitt. Han holdt løftet, den 23.2. fikk jeg den første permisjonen fra bataljonen. (Dagen etter begynte det første Waiwara-slag, med mange falne. Kanskje reddet han livet mitt?) %

Før jul (1942) hadde jeg en telefonprat med min gamle venn Torkell Fjermedal, han var i sin tid ved nye 4.kp. "Norge", ble såret i Polen. Jeg kom til å nevne at jeg hadde fått brev fra en tysker fra nye 2.kp. (Horst Meyer) Torkell sa da med en gang: "2.kp., det var jo kompaniet til Ostuf. Fechner." "Kjendte du Fechner?" spurte jeg. "Nei, kjente ham vel ikke, men karene hans fortalte så mye om ham, de hadde så mye godt å si om ham."

Det sier litt om offiseren og mennesket Fechner, at en unggutt fra et helt annet kompani nesten et halvt århundre etterpå husker dette.

Av John Sandstuel.